

Snov drami je vzeta iz 10. knjige Ovidijevih metamorfoz (298.—502.); isto snov je obdelal tudi Hyginos (Fabulae). Kinyras in Kenchreïs (Dušič piše nedosledno »Kinyras«, pa »Cenkreida«) sta imela hčer Myrrho, ki je bila tako lepa, da se je mati njena bahala, da je njena hči lepša od same Afrodite. Razdražena boginja se je maščevala s tem, da je v snu zapovedala Myrrhi, da naj rodi rodoskrvno z očetom Kinyrasom sina, ter ji zato obečala večno nagrado. Vžgala je v njej grozen ogenj poltne ljubezni do očeta. Myrrha se je hotela obesiti, zabranila pa je to dejanje dojilja, kateri se je Myrrha končno izpovedala, kaj ji je v snu Paphia (= Afrodita, pravilna oblika je »Paphia«) naročila. Žena Kinyrasova je bila ob neki svečanosti dalj časa z doma; to priliko je porabila dojilja, upijanila je starca ter mu dovedla hčer. Ko je spoznal Kinyras, kdo je bila deklica, s katero se je spečal, jo je hotel usmrtiti; ona pa je zbežala ter izprosila od bogov izpremeno v myrrho (neko drevo, iz katerega teče sok, nazvan z istim imenom).

To snov je porabil pisatelj in priznavamo, da je delo, kar se tiče dikcije in tehnike, uspelo (neke malenkosti izvzete). Drugo vprašanje pa je, ali je drama uspela glede na npravstveni princip, katerega očitno zastopa pisec. Predno opisuje Ovid gori opisani dogodek, poziva matere in hčere, da naj se oddalijo in ne poslušajo groznega čina, ali pa naj ga ne verujejo; in če ga vendarle verujejo, naj verujejo tudi ka zen, katera je zadela Myrrho za svoje zločinstvo. In ako je narava dopustila tak greh, blagor deželi, kjer se kaj takega ne zgodi in ki je daleč od onih iztočnih dežel. S peklenško baklo je podžgala Myrrho furija. Tako govori Ovid. Naš pesnik pa nič ne omenja sovraštva Afroditinega zaradi bahatosti Myrrhine matere, ki vsaj nekoliko pojasnjuje vražji naklep njen, nego brez vsakega povoda daje devici takele nauke: »Neka te ne smetu (m. pravilnega »smeću«) zakoni ljudski: oni su nepravedni i sebični, oni su prolazni. Ljepota i ljubav su vječne: samo je ono grijeh što njima ne služi«. — Myrrha se sicer dolgo ustavlja, a ne izkuša se osvoboditi nesrečne strasti s tem, da si jemlje življenje, kakor pri Ovidiju, nego ona zameta tudi dobre svete dojilje, katere le-ta daje, dokler se ne odreši pomoči Myrrhi, da zadovolji svoji poželjivosti. Tudi oče Kinyras ni upijanjen, ko sprejme svojo hčer v svoj oder. In nobena beseda pri Dušiču ne da slutiti kazni, ki je zadela Myrrho. — To nas upravičuje misliti, da tudi pesnik Dušič pritrja onemu principu, izraženemu od Afrodite, ki se še večkrat ponavlja v drami in ki stoji celo kot gaslo na čelu drame »Sve za ljubav i ljepotu, Myrrha! Neka te ne smetu itd.« — Ako smo prav razumeli te besede kot gaslo in vodilo, potem moramo resno obžalovati, da je npravstveno čuvstvo modernega pesnika daleč zaostalo za čuvstvom lahkomišelnega Rimljana. To ni napredek kulturni, nego je korak nazaj k živalski morali. —

R. Perušek.

V. N. Korabljev. Nikola Vasiljevič Gogolj (1809+1852—1902). U Novom Sadu. Štamparija srpske književne braće M. Popovića. 1902. V. 8°. 65 str. Preštampano iz letopisa Matice srpske. (V cirilici.) — Knjiga je prevedena iz ruskega originala Korabljevega, ki razpravlja v tej zgodovinskoliterarni sliki o značaju ruskega društva v 30 letih, o Gogoljevem rojstvu, o roditeljih, učenju njegovem, značaju pesnikovem. V drugi glavi govori o Gogoljevem bivanju v Peterburgu, prvem neuspehu in o nevoljah njegovih v službenem in privatnem delovanju. Tretje poglavje govori med drugim o »Revizoru« in drugih delih ter o poslednjih letih življenja, ko je Gogolj se potikal po svetu. Četrto poglavje pa raz-

pravlja o »Mrtvih dušah«, o Gogoljevem humorju itd. Knjiga je pisana prav gladko ter jo priporočamo Slovencem, večšim srbščini, ki se žele poučiti o važnosti Gogoljevi v ruski literaturi ter jim niso pristopni spisi v ruščini.

R. Perušek.

Matica Hrvatska je naklonila svojim članom i letos prekrasen knjižni dar. Razposlala je sledečih deset del: 1. Stjepan Miletić: Hrvatski kraljevi. Pentologija. Prvi dio: Tomislav. Historija u 5 čina. 2. Ivo Vojnović: Dubrovačka trilogija. Zabavna knjižnica, svezak CCLVIII.—CCLIX. 3. Tugomir Alaupović: Probrane pjesme. (Od 1891.—1901.) Zabavna knjižnica, svezak CCLVI.—CCLVII. 4. Živko Bertić: Ženski udesi. Tri pripovijesti: Paraskina sreća. Sirota. Udala se. 5. J. E. Tomić: Udovica. Pripovijest iz XVIII. vieka. Zabavna knjižnica, svezak CCLII.—CCLV. 6. Djevojački sviet. Izabrane pripoviesti českih spisateljica. S českoga preveo i uvodom o kulturnom radu česke obrazovane ženske popratio Stjepan Radić: Slavenska knjižnica, knjiga X. 7. Koloman Rac: Život starih Grka. (Sa 66 slika u slogu.) Knjižnica za klasičnu starinu, knjiga VI. 8. Milorad Medini: Povjest hrvatske književnosti u Dalmaciji i Dubrovniku. Knjiga I. XVI. stoljeća. Črtice iz hrvatske književnosti. III. 9. Ferdo Šišić: Vojvoda Hrvoje Vukšić Hrvatinić i njegova doba (1350—1416). S jednim tlorisom i zemljevidom to s četiri rodoslovne table. 10. Fran Milobar: Izabrana poglavja iz narodnoga gospodarstva (političke ekonomije). I. svezak. Obči dio. Poučna knjižnica. Knjiga XXVII.

Kaj več o teh lepih knjigah pozneje!

—k.

Slovensko gledišče

Slovensko gledišče. A. Drama. Tako malo koncesij se ni delalo predpustnemu času v našem gledišču menda še nikoli kakor letos. To je veselo znamenje in sicer tem bolj, ker je videti, da se občinstvo popolnoma strinja v tem, kajti obisk gledišča je bil tudi v tem kritičnem času vseskozi dovoljen.

Dne 27. januarja smo videli prvič na našem odru iz češčine prevedeno »Morsko deklico«, veseloigro v treh dejanjih, spisal dr. Jos. Štolba. Dobra igrice kozmopolitičnega sujeta! Kaj takega se dogodi lahko povsod in se bolj ali manj v istini tudi dogaja. Vse delo preveva zdrav humor in tudi brez dovtipov ni v njem. Dejanje se razvija naravno, skoro vsakdanje in je brez onega duhovitega zavozljanja, ki izzivlje često naše občudovanje v francoskih igrah. Tuintam je malo pretiravanja, toda nikjer toliko, da bi ga ne prenesla veseloigra. Vsekakor prekaša glede vrednosti to češko delo marsikatero nemško igro te vrste.

Ponavljala se je dne 2. in 22. februarja.

Dne 31. januarja in 10. februarja se je vprizoril v našem gledišču kot noviteta Maksa Dreyerja »Poskusni kandidat«. O tej igri bi se dalo kaj več izpregovoriti, žal, da nedostaje prostora v to. »Poskusni kandidat« je nekako nadaljevanje O. Ernestovega »Lanovca« — tu ljudski učitelj, ondi učitelj srednjih šol! Treba samo še drame, katere junak bi bil vseučiliški profesor, pa bi imeli nekako trilogijo iz učiteljskega življenja! Ne da se tajiti, da sta si